

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő Rudnánsszky Gyula.	Kiadó laptulajdonos: Cászló József.	Egyesületi ára 4 fillér.	
Helyben: Negyedévre	5 korona.			Borsosmészárosi úti kiadóhivatal:	
Éves:	12			Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon	
Külföldre: Negyedévre	5				
Éves:	20				

Nincs kegyelem.

— aug. 6.

A nyugati civilizációnak, amely ügykeréken szállítja az európai kultúra áldásait Azsiába, úgy látszik, ez lett a hivatalos jelszava:

— Nincs kegyelem!

Ezt írják a zászlókra, a kultúra istenasszonyának pajzsára ezeket a szavakat vésik. Most egy nagy moszkvai ujság tüzet okádó nagybettű cikkben a Mandzsúországnak bajlódó orosz csapatoknak, hogy a japánok számára nincs kegyelem! Meg kell ölni a viperát, golyót az agyába, szuronyt a szívébe a mandulaszemű sárga legénynek, ha tényleg lengeti is a fehér keszkenőt.

Ez szép szó, büszke és kemény de nem eredeti. Lehet a moszkvai ujságnak őszinte érzése, amit kifejez, de ezt az istenes mottót nem ő találta ki. A moszkvai lap — plagiált. Ezt a büszke jejszót ő felsége a német császár szerkesztette, ő dörögte oda Kinába küldött csapatának, mikor ezek elindultak, hogy részt vegyenek abban a bizonyos koncertben.

Akkor a Ketteler báró gaz módon való legyilkolásának fölháborító hatása alatt állott a temperamentumos császár és egész nemzete a dühös moneásért — mégis pironkodtak, akkor is egy kicsit a németek. A lapjaik azzal iparkodtak élelt venni, hogy tréfára fordították és igyekeztek minél többet gunyolódni rajta.

De azért a jámbor mottó ime. kódit. Most, hogy egy másik európai hatalom verekedik és ezuttal verődik is Azsiában, megint átsivít a cári cenzura jóváhagyó pecsétjével a parancs, hogy kegyelmet adni a civilizálatlan és barbár ellenség

nek nem szabad. Ha már leroskadt, ha már fegyverét eldobta, ha véd telen, ha pardont kér is, mindez nem határoz: meg kell ölni, tiporni, míg a lelkét ki nem adta. Hadd tanulják meg alaposan ezek a sárga kutyák, mi az a civilizáció.

Szó sincs róla, a csatatér nem szeretetház. A katonát nem azért küldik oda, hogy bókákat mondjon az ellenségnek és kedves egészségre kívánja, ha tüsszent. Ott lövik vágják és szurják egymást, de a kultúra, a művelődés, az emberi lélek és megértés fejlesztésének törekvése éppen az, hogy ezt az embertelenséget, amennyire csak lehet emberséges érzéssel enyhítse. Több vért, mint amennyit okvetlenül kellett, ne ontasson, több szenvedést, mint amennyi elkerülhetetlen, ne okozzon, az embert, mint egyént, amint szomorú kötelességének tömegén kívülre sodródott, a sebesültet, a foglyot, amennyire csak lehet, kimélje. Csak ezeknek az elveknél a föltétlen tisztelete adja meg a katonának azt, hogy nem gyilkos lesz, hanem hős, ha a küzdelemben halomba öldöste is az ellenséget.

Mikor ez a mostani háború kitört, az oroszok mindenképpen szertették volna elhittetni a világgal, — hogy ők a civilizáció zászlaja alatt vonulnak egy barbár nemzet ellen. Ami azóta történt, egyáltalában nem volt alkalmas ennek az állításnak az igaz voltát megbizonyítani. Se a japánok nem bizonyultak barbároknak, se az oroszok nem bizonyultak olyan öltetlenül civilizáltaknak. Any nyira nem, hogy a vad dühnek olyan embertelen kitörései, mint amilyen a moszkvai ujságnak ez a megnyilatkozása a muszka civilizációról szóló legendák végleges megcáfoló

sára, ha alkalmasak is, de már szinte — fölöslegesek.

A minthogy, ha alkalmas lenne is rá, de fölösleges lenne rajta fölhaborodni. Mandzsúországnak, ime, legalább idáig az oroszok nem bántanak olyan kegyetlenül a japánokkal mint — Moszkvában. Lehet, hogy ott még kegyelmet is szívesen adnának nekik, ha kérnének! Csak hogy nem kérnek. Letölebb — adnak.

— aug. 15.

— Császka György dr. öröke. Még el sincs temelve a kalocsai és bácsi egyesített egyházmegyék érseke és már is hallik utódjának neve. Emlegetik Széchenyi Imre gróf, győri püspököt, mások Majláth gróf erdélyi és Dessewffy csanádi püspököket. Akik tudják, hogy a kormány és a Kuria mennyi körültekintéssel tölti be a püspöki székeket, az bizonyára megmosolyogja ezeket a nagy hőségben kikelt híreket.

A kormány intézkedései.

augusztus 16.

Magyarország élelmezésének egyik főforrását és földmívelésének termékeny segédezközét: a marhaállományt kell megmenteni.

Hogy ez igen nagy veszedelemben forog, mindenki előtt tudva van. A szálas gumós és magvas takarmányok nagy része kimaradt. A hallatlan és hosszú szárazságban szinte minden kiszült az anyaföldből, aminek fejlődése Péter-Pál utánra esik.

És a mi még fokozza a csapást, földmívelésünk hobás arányai következtében a kár legjobban a kizsáradt, a zsellért és a kisfogyasztót sújtja. A sokat szidott és megrövidített állam tehát első sorban a kis gazdasági existenciák felé nyújtja ki védő és támogató kezét. Azok felé, akik, ha lovaikat, teheneiket, igavonóikat és kisebb hasznos állataikat elveszítik, jóformán mindent elveszítenek.

Sirolin

A legkiválóbb tanács és orvosoktól mint hathatós szer: tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál, úgymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Emellett étvágyat és a testhelyet, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellomen szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszer-krakban úgyszólván 4—kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alattaló céggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

A takarmányneműek és élelmiszerek önköltségen való vasuti szállítását a kereskedelemügyi miniszter a határszélekről az ország belső területe felé már elrendelte. A fokozódó szükség és a felvidékiek panasza azonban magmutatta, hogy ez nem elég. A kedvezményt az ország határszéleire is kiterjesztik, de kiterjesztik az élő állatok szállítására is. Különösen ha az állatok szállítása olyan vidékekre történik, ahol a legelterés és az állatok kiteleltethetők.

Most tetszik ki igazán, hogy mit érnek az államvasutak és hogy mit ér azoknak jó rendben tartása. Pedig de sok panasz volt a sok hazafi segített áprilisban ezt a nagyszerűen berendezett állami intézményt megrontani.

A másik a kiviteli tilalom, amely a szálasz takarmányra, tengerire, zabra, burgonyára és a hasonmásokra vonatkozik, ma lép életbe. A mi a mai napon nincs vasuton vagy hajón, az nem is mehet át a vámhatáron. Ez a rendszabály kétségtelenül kivételes jellegű, de a szükség elegenden túl indokolta. Hasznát természetesen ennek is főképen a kiskgazdák látják, akik télen át sok takarmányra vannak utalva: kevésbé a nagy uradalmak, amelyeknek itt-ott készleteik vannak s az árak főszigazódásának megakadályozásával az inségből nyerhető hasznok egy részről talán lemondani kénytelenek.

Ez azonban nagyjából csak látszat. A nagy gabonatermelő gazdaságok a júliusi közepes, itt-ott pedig meglehetősen gabonatermésben és annak igen kedvező árában már megtalálták a maguk rekompenciáját, holott a kiskgazdát és

a fogyasztót a magas gabonaárak is sújtják. Egyéb iránt minden állami beavatkozás visszahat a nagy gazdaságokra is és azok is hasznát látják a tilalmaknak vagy az engedményeknek.

Mindezekben a kormány intézkedései egyelőre túl nem terjedhetnek. A behozatali vámok leszállításához hozzájárulni a nemzetközi szerződések megbolygatása nélkül nem lehet, de nem is tanácsos, mivel előny nélküli károkat okozna éppen azoknak, akiken segíteni kellene.

Ellenben szükség van arra, hogy az erős gazdasági egzisztenciák, ha nem is lemondással, de bizonyos hazafias jóindulattal forduljanak a gyöngék felé. A latifundiumok évi mérlege a cséplés után ugyanis már meglehetősen biztos, mivel túlnyomóan gabonát termelnek. Ellenben még nem ismerjük fenéig azt a veszedelmet, a mi a kisebb gazdaságokat fenyegeti. Ez csak a téli hónapokban jut teljes kifejezésre.

A kormány tehát jó ponton ragadta meg a kezdést, amikor a nemzet milliószerű veszedelmére szögzözte szeméit s első sorban a takarmányinség ellen intézkedett, már a mennyire az állami eszközökkel az lehetséges.

Mert az állam sem mindenható. — Kötelessége ugyan beavatkozni a nemzet gazdálkodásának menetébe, hogy azt előmozdítsa; és joga van tilalmakkal is beavatkozni, ha az inség arra kényszeríti: azonban beavatkozásának sikere akkor is, most is, sokban függ attól, hogy az egyes gazdák azt megértseék és hasznát is vegyék. A semmiből új kész-

leteket azonban a kormány sem teremthet. Vannak azonban olyan termények is, a melyek részben állati takarmányul, részben emberi táplálékul szolgálnak s kivált a szegény népre nagyon fontosak. Ilyen például a kukorica, melynek szára takarmány, szeme pedig takarmányul is, emberi táplálékul is szolgál. Egész országrészeink vannak, a hol a szegény nép kukorica lisztből telet ki és legott éheznek, ha az elfogyott. Ilyen termény továbbá az árpa is, de még inkább a burgonya. Ez az utóbbi kettő a belföldi sör és szesziparnak is nevezetes anyaga.

Fájdalom, mind a háromban rossz, sőt inséges a termés. Lehet, hogy rosszabb, mint amint azt ma képzeljük. — Sőt lehet, hogy a kukorica és burgonya — minden kiviteli tilalom mellett is — még abban a mennyiségben sem lesz meg, amennyi a szegénység éhínségének megelőzésére szükséges. És ha ez így lesz, akkor Magyarországnak borzasztó lenne az idej farsangja.

Itt tehát hézagot veszünk észre, már most, amikor még csak a takarmányhiányt látjuk és a kormány még csak az ellen indította meg az állam jótévő akcióját.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Kormánybiztos a pótéltésig. A tisztántul ev. ref. egyházkeület középiskoláinak javító és pótlóérteliségi vizsgálatait ezidén Kisujszálláson tartják meg. A vallás és közoktatásügyi miniszter a kormány képviselőtében Kiss Áron dr. budapesti pedagógiumi igazgatót, egyházkerületünk püspökének fiat küldte ki a vizsgálatra.

Mesék.

Irta: Szabó Sándor.

A próba.

Jön egy legény egy leányhoz és kérdi tőle:

— Szeretsz e?

Szól a leány:

— Szeretlek.

— És kész vagy feláldozni értem mindent? — kérdi tovább a legény.

— Mindent — felel a leány.

— Mindent?

— Mindent.

— Ha kell, még a becsületedet is?

— Arcába tódul a vér a leálynak és suttogva felel:

— Azt is.

— És a legény elvette a leányt.

*

— És jött egy másik legény egy másik leányhoz és kérdezé:

— Szeretsz-e?

— Szeretlek — szól a leányt

— És kész vagy értem feláldozni mindent — kérdi tovább a legény.

— Mindent.

— Mindent?

— Mindent.

— Még a becsületedet is?

Elpirul a lány és suttogva felel:

— Azt is.

— És a legény nem vette el a leányt.

Pesti éjszakák.

Sorba csukódnak a nehéz kapuk: itt az éjszaka. Nem jött, nem ereszkedett alá a levegőből, nem szállt fel a földről, csak itt van.

A kocsiuton még egymást érik a fogatok, a csilingelő villamosok, közbe-közbe sebesen száguld el egy-egy bicikli. A gyalogjáró még hemzseg a sétálóktól, akik a villamos fényben csak úgy kacagnak, mint délben a fényes napsugárban. Fenn a magasságban, a sápadt égboltozaton pedig halványan ragyognak a csillagok s úgy tetszik, mintha odafenn a szférák zenéje helyett halk suttogás folyna. Mintha ott, ahol az emberek még éjjel is zibonganak, kacagnak, el kellene hallgatniok a menyei hangoknak.

Azután egyre ritkulnak a kocsi sorai, a villamosok észrevétlenül eltűnnek, a gyalogjárón messze hangzanak a gyér sétálók kongó lépteit, a félhomályban örült sebességgel röpködnek az aszfalt Szent-János-bogarái: az éjféli biciklisták.

A csillagok suttogása immár lehalkik a földre . . .

Szól a hajnali csillag a göncöl-szekeréhez:

— Alszik már az ember?

A göncöl szekere letekint a földre és felel:

— Még nem akar nyugodni. Még itt száguld az uton vasparipáján.

Kis vártatva újra megszólal a hajnali csillag:

— Alszik már?

A göncöl-szekere figyel.

— Még nem! Most az utcát söpri. Ujra eltelik egy félóra, azután megint szól a hajnali csillag:

— Alszik már?

A göncöl-szekere figyel. Egy részeg ember dalolva megy az utcán.

— Még nem! Most ordítva botorkál haza a korcsmából.

Az ég kékje halványodni kezd. Pitymallik. És szól a hajnali csillag:

— Alszik már?

A göncöl-szekere figyel. A részeg ember belebotlik egy kőbe, elesik, hortyog egy-kettőt, azután elhallgat.

— Ez már alszik.

Melichár F. szabadalmazott vetőgépgyár, Bächer R. szabadalmazott ekegyára, ajánlaja legjobb, legegyszerűbb páros soru Umicum drill sorvető gépeit, Sack rendszerű egy és két barázdás ekéit, eltörhetetlen acélféjekkel a páncél kormánynyal. — Oriási raktár! —

Piac-utca 26.. nagytrafik udvar.

Képvisező: Rahmer Sándor.

Kicsinyhittek . . .

(Sz. A) Forгатom a világmozgató erőnek: az „újságnak“ lapjait. Egyiket a másik után. Mint gyűjtő lencsében a napsugarak, úgy halmozódnak össze lelkeimben az érzések. És lesz belőle tűz. Tűz, mely vissztükröző erővel bír; melynek fényében ezer porcikába hull szét a világ. Oriási problémák kerülnek a fől-színre. Egy egész elzüllött, eltespedt emberiség a maga rothadó lelkületével. Lélekkel, melynek bikaviadalokra, tigrisviadalokra van szüksége, hogy közönyös-ségből, melyben szinte megjegecedik, fölírható legyen. Lélek, mely mint főtűben meghengergetett condrával, dobálódik becsületével. Lélek, mely mint tancsterembe, lejt be a nagy világterembe. Ide-oda himbálja magát. Lebukik, fölemelkedik, aztán uszik a víz színe alatt. Ujra fölküzd magát a fől-színre. Közben pályázik, újra pályázik valamire míről azt hiszi, hogy az élet célja, az élet magva. Hallja maga körül e szép szót: szeretet. Ő is hozzáköti csolnakját. Csolnakját, melyet már megtéptek, összesztörtök, kikezdtek a hullámok. Es úgy találja, hogy a valódi cél csakugyan a szeretet. Aztán az embernek nevezett megzaklatott idegtömeg elkezd szeretni azzal a sok-sok lázas álommal telt, sok-sok államtól megfosztott lélekkel, azokkal a megpuhult, elsatnyult izmokkal és hullga: a lélek a szerelemben, a szeretet istenérzésében ujrászületik. Az izmokban folyó vizenyős vér olyan piros lesz újra, mint a vér. Szóval a szerelem újra terem. Teremt százféleképen. Teremt elhólt életből, friss, virágos életet és terem az élő életből új életet . . .

— Micsoda isteni kép, micsoda remek hivatása a szerelemnek! — Fogja mondani az olvasó.

De várjunk, még nem mord' em e

— Teljes az éjszaka?

A göncöl-szekere körültekint a földön. A nyugoti pályaudvar körül mozgás támad. Jönnek a falusi asszonyok.

— Már nem. Ebrednek az emberek

— Már nem? Akkor hát felkel-

nek. És a világoszöld égboltozaton megjelenik a hajnali csillag. Haloványan, sápadtan, mintha nem lett volna éjszaka . . .

Az élet országutján.

A város felé vivő uton csöndesen, lassan ballag egy ember. Ugy látszik, nem nagyon sietős az utja.

Egyszer csak elmegy mellette egy csoport ember. Férfiak, asszonyok, gyerekek vegyest. Elül egy asszony valami letakart jószágot visz.

Az öreg ember megszólítja az utolsó embert:

— Hová sietnek kendtek?

— Keresztelőre, bátya, — felel a kérdezett és szaporán siet a többi után.

— Ejnye, de sietős az utjok! — morog magában az öreg ember és lassan ballag tovább.

Nemsokára megfeketül előtte az ország útja. A hogy közelebb jön a feke-

te amit mondandó vagyok. Tehát a századvégi ember megtanult szeretni. — Ez már nagy mondás. — Et le is játsza aztán kés játékaikat a maga rendje-módja szerint, ha mindkét félnek van zesebe és a zesebén stb. stb. . . De ha ez nincs meg? Vagy valami más dolog áll a két szív közé? Mi történik akkor?

Az élet szép. Az életben benne van minden. Benne a küzdelmek izgató tömege. A harc, ellenharc. Az eszmék harca. A lelkek harsogó viadala . . . Es ami mindennek tündöklő koronája, benne a szeretet érzése . . .

Tehát küzdjünk. Tehát tépjük ki, ami minket megillet. Tehát neki az árnak megfeszített mellel, magasra emelt homlokkal! Mert ember a nevem. Mert az különböztet meg az állattól, hogy míg az bőgve huzza az igát, melybe befogták, én megrázom a láncokat, én széttépem a gátat, mely elémbe állott. En visszarugom azt, ki homlokomra akarja sütni a bélyeget: — nincs akaratod . . .

Igaz! így kellene tenni, ha csakugyan ember volna mindenki, kinek föl-felé fejjel és lefelé két lábbal végződik a teste. De hát, kéremszépén, csakugyan emberek vagyunk, mikor ehelyett mi: nagy világszerelmeseink, így felelünk meg a tenni vagy nem tenni kérdésre:

— Mit ad nekem az élet? Mi hát az egész, mit nekem a lét ad? Erdemes nekem ezért a bérért fölvenni a nagy harcot? Erdemes nekem nekivinni bordáimat a nagy harcnak, tarkoponyámat az élet vásárjának kőviadalába, hogy véletlenül bordám beroppanjon, vagy az a kedves, kis fejem léket kapjon? Mit nekem ez az élet? Mit nekem a szeretet? Legföljebb ajkam egy pár csókkal kevesebbet fog elcsattantani, karom nem fog elfáradni az ölelgetésben. Ezért nem

teség, hát látja, hogy elől nagy fekete kocsai baktak, fekete posztóval borított lovakkal és utánna sok-sok ember, mind fekete ruhában. Lassan, lomhán mozog a sötét tömeg.

Ezektől nem kérdezte, mi járatban vannak. Látta, hogy temetőbe igyekeznek. De mikor elhaladt mellette a menet, utána nézett és csöndesen morgott magában:

— Ezeknek nem sietős az utjok!

Az Igazság eljövetele.

Az istenek, félistenek és géniusok vidáman mulatoznak az égben a szférák zenéje mellett.

Együtt valának mind. Csak egy hiányozék. Az Igazság. Mert az Igazságnak nincs helye ott a hol mulatozás, enyelgés folyik.

Es lőn, hogy a fényes szalának, a melyben az istenek, félistenek és géniusok mulatoznak, megnyitlak a portái és belépett egy ragyogó alak.

Az Igazság vala a maga teljesen fényében és pompájában.

Es hogy belépett a fényes terembe az Igazság, elmúlt a zene és az istenek, félistenek és géniusok — csodálkozának.

érdemes élni. — Ezért nem érdemes harcolni. Ő jövel édes pihenés. Ő jövel édes nyugalom. Ő jövel halál! Ő jövel siri esend! . . .

Es miután az nem jön magától, tehát előbe megyünk, tehát fölkeressük.

De hát az emberi rendeltetés? Hol maradnak azok a gyönyörű eszmék? Hol marad a nemes lelkeket jellemző önfeláldozás, melynek nevében százan — meg százan harcolták már úgy át az életet, hogy abból egy pere sem volt a maguké, hanem a nagy tömegé.

A legegyszerűsebb, legtermészetesebb filozófia: kiki önmagának él. Ebből következik, ha a létet önmagukra nézve elveszettnek látjuk, nem vétek öngyilkosságát elkövetni.

En ezt megeáfolom, mert azt tartom, míg egy parány él bennünk, míg egy pereünk van még hátra az életből, addig nem szabad reményünket elvesztetünk. Addig hinnünk kell jobb jövődöben. Addig küzdenünk kell a léttel a létért. Addig a legfeketébb vétek önmagunk és a társadalom ellen az öngyilkosság.

Szeressük az életet. Nagyon szeressük. Ragaszkodjunk hozzá szívósan. Neveljük belé az ifjabb nemzedékbe az életimádást. Ertelessük meg velük, hogy szép az élet. Minden küzdelem, szenvedés dacára, nagyon szép . . .

Anyák! nevelők! tanítók! Tanítsátok meg az ifjúságot szeretni igazán, lélekből: akkor több lesz a boldogság, kevesebb az öngyilkosság . . .

A poéta szive.

Poéta volt. —

Mondjak-e többet? . . . Rajongtak minden egyes verssoráért. Könnyet fakasztott minden kis betűje ha akarta, mosolyra huzta félre ajkát a sirónak is, — ha akarta. Játszott a szivekkel, ahogy akarta.

Poéta volt.

Addig énekelte a szivet, míg megismerte. Irt róla rajongva. Diadalmasan. Mert az asszonyban csupán a szivét szerette. S mert az asszonynak mindene volt, csupán csak szive nem, fájdalmasan, panasztelt sóhajokkal énekelte tovább is a sziv történetét. S még akkor sem a sziv ürességét.

— Hiszen poéta volt.

Az asszony megcsalta. Meg is szökött. Sokáig nem látta. Szégyenét azonban senkisé tudta. Hiszen nem arról énekelte. A vágyakozás és várakozás teljes költemények, a boldog lantpengetés másról dalolt. De dalolhatott-e egyébről?

Mikor ő poéta volt.

Es mégis viszontlátta

Hajnal felé tévedt a mulatóba. Ott élesztgette az orvos az asszonyt.

Valami bolond csavargó szivenlötötte.

Eppen sziven. Eleinte valami jól eső bosszu állás fermát érzett, később a szerelmes sajnálat az elveszett szerelem ébredt fel benne.

Összefacsarodott a szíve. A könyvek szemébe tódultak. Torkán akadt a szó.

Nem, nem kell azt hiúni, hogy jeleneteket csinált. Szelidebb ember volt. Még a szívéhez sem kapkodott.

Ugy bukott arora mozdulatlanul, mint mikor egy szobor dől fel.

A fejből csendesen szivárogni kezd a vér, s vékony patakokban folyik a padlón. — Szembe vele az asszony sápadt vére. A két kis vérpatak összetalálkozik, egybeömlik, s padló hasadékban, keresztül a küszöbön ki folyik az utcára, ki az életbe.

S a tulajdonosné káromkodva törleteti fel a vért.

— A nyomorultak! . . . És éppen az én üzletemben!

Gara Zoltán.

Nyári séták.

— A holt szezon. —

Nincs nehezebb dolog, mint nyáron ujságot írni. Nincs szenzáció. A politika szünetel. Az országház üres s a képviselők vagy választóik előtt fejtegetik hitvallásukat, vagy valamelyes fürdőben hűsölnek, álmódzva a bekövetkező bukás minden esélyeit.

A riporterek beszaladják naponként az egész várost s legfeljebb egy gyöngy madarat hoznak, mely a legtöbb esetben kacsová válik, jóllehet még nincs itt a huzás ideje. Fiuménál csöndes a tenger, a cethal nem fal fel senkit, egyszóval nincs olyan hír a nagyvilágban, melyet érdemes volna a publikumnak felidézni.

A szerkesztőségben is rekkenő a hőség van, minek következtében a poetikai verejtéktől csorgó homlokán két batiszt zsebkendőt koptat el rimkeresésének közepelte.

Egymás után érkeznek a fürdőlevelek, melyek azonban itthon készülnek, amennyiben írják még a tengeri (vulgo: kukorica) fürdőbe se mennek, amennyiben ez is oly messze esik a civilizált világtól, hogy konfis nélkül nem lehet megközelíteni.

A szegény riportert tehát üres idejében beül kifizetetlen hónapos szobájába és álmódzása merül. Egymásután vonulnak el lelki szemei előtt Magyarország kies fürdőhelyei. És mivel nem azért riportert, hogy fantáziája ne legyen elképzelni: hogy most e pillanatban ő ott. Tátra fürdőben van és ír egy hat lábas tárcát, melyet midőn az olvasó közönség elolvassa, titkos irigységgel gondol az ott hűsölőre, nem is sejtve, hogy a nebulo valahol az ötmalom-utca legvégén levő hónapos szobából írja fürdői tárcáit.

Ilyenformán születnek meg a hírek is. A közönség csodálkozik, hogy emezt vagy amazt a hír a városban nem hallotta csak az ujságból olvasta. Természetes. A hír a riportert egyában fogalmazott meg s mivel a szerkesztő világosan kikötötte, hogy legalább is 25

friss hír legyen az ujságban, kénytelen volt egynehányat gyártani.

A közönség nem elégszik meg azal, hogy nincs hír. Neki szenzáció kell. Az élelmes riportert pedig sokkal udvariasabb, hogy sem várakoztassa az éhező publikumot és ír híroket, melyek azonban se ezen, se a másvilágon nem történtek meg és valószínűleg nem is fognak megtörténni.

A riportert július és augusztusban rendszeren fogy 20—25 kilogrammot, mert folyton fut eredmény nélkül és fáradt vonásain csak akkor szalad végig galoppban egy mosoly, ha olyas valamit lát, vagy hall, amiért érdemes a tollat a legfeketébb nedűbe mártani.

Itt ott történik egy öngyilkosság de a riportert fájdalomra a kötelet, melyről hasábokat lehetne írni elvágják és a tulvilági jelölt tovább vonzolja maga után az élet szekerét. Hiranyagot legfeljebb egy-egy alaposan berugott ember szolgáltat, de erről sem igen lehet írni, mert az illető bizalmasan bevallja, hogy nem a szesztől rugott be, hanem a koresmáros által a szeszbe öntött víztől. Ezt pedig nem lehet megírni, mert egy jó riportertnek nem tanácsos megharagítani a koresmárosokat. És ha a helyi vasut nem volna, talán a hírokat is eltűnnék.

Egyszóval holt a szezon s az idők járása megnehezült a riportertek felett, életkedvük méese pislogóban van s nehogy egy hitelező roham eloltsa azt, legjobban lesz ha a kiadók e két hónapban 50 százalékkal felemelik a riportertek fizetését.

Igy azu án, ha nem találunk hírt, amit megírhatnának, legalább elmehetnének a fürdőbe s onnan küldhetnének eredeti tárcákat.

Sokkal inkább pesszimisták vagyunk, semhogy azt hinnénk, hogy szerény felszólalásunk meglágyítja a kiadók szívét. Ők a konzervatív politika hívei. — Ez irányában a riportertek elérték azt, hogy mivel ők most nem tudnak semmiről se írni, mi írunk ő róluk.

H I R E K.

* Szabadságon. Végh Gyula rendőrfőkapitány ma kezdte meg szabadságidejét. Távollétében Boldizsár dr. helyettesíti.

* Jókai önképzőkör felolvasó estélye a Bocskay kertben. A kik tanúi voltak szombat este ennek a minden tekintetben fényesen sikerült estélynek, állítják, hogy még ennél kedvesebb, fesztelenebb mulatság nem zajlott le a Bocskay-kertben. Örösi közönség adott itt egymásnak találkat, a közönség nem tudott betelni a ifjuság által nyújtott szellemi élvezettel. Az estély művészi szempontból egyik legfényesebb pontja volt Balla Bertalan szavalata, eszményi tökélyel, nemes felfogással adta elő Petőfi két nagyszabású költeményét, melyet viharos tapssal jutalmazott a lelkes közönség. A másor után vacsora következett. ezt pedig reggelig tartó tánc követte. A zenét Hóra Károly precizjátéku zenekara szolgáltatta. A hölgyek neveit itt adjuk:

Urasszonyok: Pásztor Sándorné, Motesiczky Hugóné, Dr. Nagy Kálmáné, Ungvári Nihályné, Dezső Kálmáné, Boruzs Béláné, Mihályi Istvánné, Tókás Gyuláné, Bihari Imréné, Reisinger Józsefné, özv. Teit Jánosné, Dr. Gulyás Istvánné, Jubász Józsefné, Csapó Lászlóné, Kiss Imréné, Mikó Józsefné, Zádor Józsefné, Bihari Józsefné, Tóth Mihályné, Tóth Ferencné, Bozóki Mihályné, Lókodi Sándorné, Kereszturi Sándorné, Darvas Józsefné, Just Gézánné, Dr. Kolozsvári Adolfné, Mádi Imréné, Bartha Gézánné, Alber Józsefné.

Urleányok: Pásztor Mariska, Motesiczky Stefike, Dezső Margitka és Ella, Sini Annuska és Rózsika, Balla Gizike, Mihályi Rózsika, Reisinger Annuska, Theil Frida és Paula, Jubász Erzsike, Báthory Ilonka, Kiss Mariska, Mikó nővérek, Zsáor Nellike, Bihari Margitka, Tóth Margitka és Rózsika, Tóth Ibolyka és Mariska, Bozóky Erzsike és Zsuzsika, Lókody Mariska, Kereszturi nővérek, Kapczy Ilonka (Tokaj) Lackner Etelka, Darvas Eliz, Bartha Etelka, Asbith Ilonka, Kiss Ilonka és Esztiike, Szabó Juliska, Szvolenszky Piroška, Kun Margitka, Roth Ilonka, Alber Luiza és Irénke.

* A helyi vasut trófiái A helyivasut tegnap ugyancsak megráfalta a közönségnek azon részét, melynek nem volt dolga a nagyvásárban. — A forgalmat ugyanis átvitte a hatvan-utcai — máskor elhagyott vonalra — és a rendszeres vonatait hol délelőtt, hol délután megkevesbbitette. Igaz, hogy ezt üzleti érdekből tette, de nem várkezzett volna, ha ezt tudtára adta volna a közönségnek. A Péterfia rész utasai a megállónál kánikulai melegben tiszteletreméltó türelemmel várták a vonat érkezését, de bizony az, hol jött, hol elmaradt a fővonatról is megrakodtan a hatvan-utcai vonatra zónázott. De miért ne cselekedné ezeket a helyi vasut, ha neki úgy tetszik. Ki törődik ma a közönséggel, mikor a részvényesek érdeke mást kíván. És bár jól tudjuk, hogy ennek a felszólalásnak ismét nem lesz fogantaja, de azért kiadtuk a hozzánk érkezett panaszok és csak annyit változtatunk a beküldött sorokon, hogy tisztesebb hangon közöljük azt.

* Eljegyzés. Leitner Mór nagylétai fatereskedő leányát, Sárkát eljegyezte Kertész Miklós debreceni bankhivatalnok.

* Szomorú rovat a hivatalos lapban A hivatalos lap tegnap megjelent számát megdöbbenve tette le, a ki véletlenül forgatni kezdte. — Az augusztus 13-iki számban egyszerre 55 elmebeteg gondnokság alá helyezését mondja ki az ország különböző törvéadvészeke. Vagy harmincöt esetben a budapesti kir. törvényszék rendeli el az élőhalottak gondnokság alá helyezését, a többi esetben a vidéki törvényszékek szerepelnek. A szomorú statisztikát tár fel a magyar népről. Ugy látszik mi ilyen tekintetben versenyzünk csak a kultur államokkal.

* Villamvilágítás Nagybanán. A városi közmunka, és pénzügyi bizottság 11-én tárgyalta az Almod Lajos gőzmalom tulajdonos által tett ajánlatot a vil-

Kóczé hangversenye az „Emke“ kioszk előtt.

Kóczé Antal, az országszerete hírneves budapesti cigányprimás teljes zenekarával együtt, több napra terjedő hangversenyt rendez az Emke kávéház kioszkja előtt. A hangverseny sorozatát napok óta nagy sikerrel folytatja.

lamos világítás tárgyában. A Ganz és társa cég képviselőjében megjelent főmérnökök szakszerűen átvizsgálta a terveket, melyek megnyerték a bizottság tetszését s így minden jel arra mutat, hogy a villamos világítás már a legközelebbi jövőben megvalósítható lesz. Vajjon mikor fog már Debrecen városa is itt tartani? A kérdések kérdése ez.

* **Felhívás.** A máv. altiszti kör elnöksége felkéri a kebelében alakult dalárda összes tagjait, hogy e hó 16-án este 8 órára a szokott helyen próbára okvetlen megjelenni sziveskedjenek.

* **Öngyilkossági kísérlet.** Bak József önálló fésűs iparos tegnapelőtt 6 és 7 tájban a kisvasúti sínre állott és hiába csengetett a mozdonyvezető nem távozott. Erőszakkal vonszolták el, s vitték a központra, hol Mile rendőrfogalmazó előtt sirva jelentette ki, hogy családi bajok, feleségével civódás készítette rá.

* **Baleset.** Az István gőzmalom egyik munkását: C uri Jánost könnyebb természetű baleset érte tegnap délután. — Amint a kocsik között járt-kelt és a szákokat rakta föl, balkeze a kerékhez szorult és kezefején súlyos zúzódást szenvedett. Bevitték a kórházba, ahol az orvos a baltenyér kisujj felőli részén lévő 5 cm. hosszú fél cm. széles, zuzottszerű folytonossági hiányt bevarrta.

* **Az ipartörvény revíziója** Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter az ország összes törvényhatóságaihoz leiratott intézett, hogy állítsák össze a területükön lakó iparosmesterek, segédek és tanoncok névlajstromát és azt augusztus hó 30-ig terjesszék fel a kereskedelmi miniszteriumhoz. A miniszter leiratában hangsúlyozza, hogy az ipartörvény revíziójának fontossága megköveteli, hogy a legpontosabb statisztikai adatok álljanak rendelkezésére.

* **Gyilkos mészárosmester.** Budapestről jelenü tudósítunk. A Retek-utcában tegnap délelőtt gyilkosság történt. Egy dühös, hirtelen természetű mészárosmester elvakultan a pillanatnyi felhevüléstől a szó-szoros értelmében agyonszította az inasát, egy tizenévesztendő fiút, a kezében lévő kétkilós sulydarabbal.

A brutális gazdát Okányi Imrének hívják. A Retek utcában virágzó mészáros üzlete van két segéddel és két inassal dolgozik. Okányi Imre rettenetes ember hírében áll a környéken. A felesége elváltan él tőle, mert kiverte a házból, a gyermekeit kizozta, az üzleti alkalmazottainak pedig egyenesen veszedelme volt a mészárosmester. Legtöbb verést az összes fiuk közül egy Varga Lajos nevű inasgyerek kapott. Két éve szolgált már Okányi Imrénél, ügyes, szorgalmas fiú volt, de azért soha nem bírt kedvére tenni a gazdájának.

Legutoljára egy hét előtt feküdt odahaza a kis inasgyerek. Az anyja rézműlten nézte a fia összevissza vert hátát, fejét és azt a tanácsot adta neki, hogy menjen a rendőrségre és jelentse fel.

Mikor gazdája szombaton valami csekély hibáért megint elfogta a kis inast és véresre verte, a fiú másnap és reggel nyolc órakor felment a második kerületi kapitányságra Szűts fogalmazóhoz. Itt jegyzőkönyvet vettek föl az esetről, az orvos megvizsgálta a fiút, azután 9 órakor hazabocsátotta.

Mire a fiú hazaért az üzletbe már fél tíz óra volt. A gazda már az ajtóba

várta, szinte füstölt a kétségbeesett dühtől.

— Hol voltál? — ordított a szepegő fiúra — hol csavarogtál ideig?

A gyerek nem mert felelni.

A dühös ember folytatta:

— En tudom hol voltál, merre jártál. Megtudtam, hogy a rendőrségen voltál engem bepanaszolni. No várj ezért meglakolsz!

A következő pillanatban felkapott az asztalról egy kétkilós sulydarabot és lesujtott vele a fiú fejére. Az ütés talált, a fiú egy pillanat alatt meghalt.

A suj beszakította a koponyáját és azonnal rögtön halált okozott. A vadállati mester ellen pedig szándékos emberölés miatt indítottak vizsgálatot.

* **Rablás.** Fodor Pétert tegnapelőtt éjjel megtámadták s kifosztották. Elvették pénztárcáját s óráját. A tettes keresik.

* **Jegyváltás.** Derekaszy István dr. orvos, törvényhatósági bizottsági tag, sz. k. v. honvéd fő orvos, tüdőgyógyász, orvosa stb. eljegyezte öv. Irányi Béláné, szül. Leszih Lujza urasszonyt Miskolcraól.

* **Elfogott zsebtolvaj.** Dobos rendőrbiztos tegnap a vásárban elfogta Nagy Károly zsebtolvaj cigányt, ki éppen egy asszonyt akart kifosztani. Egy 138 koronával telt pénztárcát talált Nagy Károlynál, melyet rögtön el is vett tőle.

* **Szárazság hetven év előtt.** Egy pécsi borkereskedő cigéhez egy szepesmegyei 85 éves görög k. esperesplébánosól levél érkezett, melyben a nagy szárazság miatt bekövetkezett ottani szomorú helyzetet a következőkben vázolja. Gazdaságunk rosszul áll a szárazság miatt. Kezdődik az aratás, de nem is érdemes némelyik földön kaszálni, értem arpat és zabot. A burgonya feletle silány. Olyféle esztendő vala épen most 70 éve, vagyis 1834-ben. Emlékszem, járván az iskolába, Gyöngyösön a VI. osztályba — Valláskülönbség nélkül imádkoztunk, kirukkolt a katonaság is Vilhelm huszárok és ullánusok. Tartottunk körmeneteket és templomból templomba jártunk imádkozni. Isten óvjon, most sem lehet jót várni. Nálam elegendő legelője volt a jószágnak mindég mindég, most pedig ki van perzselve mind, némely helyen, főkép a hegyeken nem is kaszálják a réteket.

* **Kócé Antal az Emkében.** Akinek hegedűjében a legszebben daloló madarak hangjai vannak elejtve, s amelyeket az óriási közönség nagy gyönyörűségére estéknként kicsal hegedűjéből, tegnap este ismét hangversenyezett az Emke kávéházban díszes, nagybárára hölgyközönség jelenlétében. Minden egyes számot viharos taps kísért.

* **Nézeteltérés.** Míkepéresről jövének ök a vásárra, mint jó barátok. A vásárban azonban nézet-eltérés merült fel köztük, mely csattanósan végződött. A rend éber öre észrevette a csattanást és be akarta kísélni a gyors kezű férfit. Ekkor előállott a megbántott és kijelentette, hogy ez az ő ügyük, majd elintézik ezt otthon. Miután pedig ott a rendőr előtt sértő és sértett paroláztak, András bácsi sem avatkozott a dologba többé. A rend okáért azonban nevüket mégis felírta, mert rendnek muszáj lönni. . .

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonok, jóbarátok és ösmerősök; — vala mint a helybeli eszmadia ipartársulat és munkás Dalegyet azon tagjai, kik Istentben bologult néhai nőm f. hó 12-én

végbement temetésén jelenlétükkel hozzám járultak mély fájdalomkhoz, fogadják ezuton is megszorodott szívünk őszinte köszönetét. Kupecz Mihály és családja.

* **Egy új gejzir.** Ránkfürednek konkurrensé támadt, még pedig Magyarországon, Temesvármegyében fekvő Buziás fürdőben, s így a ránki gejzir már nem egyedüli a maga nemében. Buziás, ugymint valamikor Ránkon artézi kutat akartak létesíteni és ezen esélből mult év december havában megkezdtek a furást. A furást 2 és fél hüvelykes csövekkel egész 62 méterig eszközölték, ezután 102 méterig csövezés nélkül. A furást ezután, mint eredménytelen be-szüntették de kísérletképpen szivattyút alkalmaztak. Már furás alatt is vettek észre lökéseket. A mikor a szivattyuzást erősebben folytatták és a esőbe jutott homokot kiöblítették, a lökések erősebben ismétlődtek. Végre kiemelék a furókészüléket, mire erős robajjal feltört a vizsugár, a mely nagy mennyiségű iszapot hányt ki. Azóta szökőkút módjára 25—30 méter magasságra ugrik fel időszakonként a viz. Ezzel kapcsolatban azt kérjük, hogy vajon, ha a mi be-ké-lapozott artézi kutunkból kiemelnek a belétemetett százezer forintot, hány méternyire szöknek fel a viz?

* **Rendőri hírek.** Osvát Pál a kenyéripiacon neki esett egy falusi szekérnek, s összevissza rombolta. Bevitték. — Tegnap reggel 8 órakor Molnár Sándor böszörményi gazda a Késes-útcán egyik kosarmból a másikba ment. Annyira leereszegedett, hogy lekeltett szállítani. Külömben sok pénz volt nála, melyet tőle elvevén, biztonságba helyezték. — Vágó József tegnap a vásárban botrányos viselkedést tanusított. Bevitték. — Szeeskö János egri csavargót hazatoloncolták. — Neumann Béla zsebtolvajt Dobos rendőrbiztos elfogta. — Kálmán-helyi Zsuzsánna hadházi kofától Rosenberg Farkas állásnélküli piacér 6 koronát elloptott. — Bulla Sándor kocsis Csáky Lajosné cirkusz tulajdonostól 47 korona készpénzt, s egy ezüst órát elloptott. Megszökött. — Murvai Ferenc fuvarost a Suba féle kosarmában egy üveggel Papp Lajos fajba vágta. — Kíner Jánosnétól a Simonffy utcán 4 koronát elloptak. — Braun Mór panorámástól Juraesik József 144 koronát elloptott. Körözik. — Tóth Bálintné és társai 50 korona értékű edényt loptak a vásáron. Elfogattak.

* **A kölcsönös segélyző egyesület** igazgatósága felkéri az egyesület tagjait, hogy befizetéseiket e héten péntekig teljesítsék, mert folyó hó 20-án nemzeti ünnep lévén, hivatalos órák nem tartanak.

* **A Korona Takarékos és Hitelszövetkezet** értesíti t. tagjait, hogy a befizetések e héten, tekintettel arra, hogy Szt. István király napja szombatra esik, pénteken délelőtt és délután teljesíthetők.

* **Értesítés.** Az 1903. évre szóló hadmentességi díj, kivétési lajstrom elkészülvén s az érvényesítési záradékkal ellátva van és hogy az 1883. évi XLIV. törv.-cikk 18. §-a értelmében 8 napi közszemlére a városháza 30. sz. ajtó f. évi aug. 16 tól 23-áig bezárólag kitéve van, s kivetés ellen!

a) azon adózók, kik a kivett hadmentességi díjjal már a mult évben meg-róva voltak, a lajstrom közszemlét követő 15 nap alatt.

b) azon adózók pedig, kik első ízben róvattak meg hadmentességi díjjal.

a tartozásnak az adózó kis könyvecskéjébe történt bejegyzését követő 15 nap alatt felelőseknek.

LETZTER JÓZSEF fényképészet festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. sz. Ujfalussy-ház. Allandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatban.

A piac legélénkebb helyén egy üzlethelyiség kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Ma este az *Arany Bika* kévéházban *Rácz Károly* zenekara játszik.

Az orosz-japán háború.

A japán-orosz háború állásáról legújabb távirati értesüléseink a következők:

London, aug. 15. Immár bizonyos, hogy az orosz hajchada tönkretették a japánok. Port-Artur csak néhány napig tarthatja magát. A japánok el vannak határozva a végsőre és győzelmük biztos tudásában napról-napra emelkedik harszárú kiáltásai.

Csifu, aug. 15. Hír szerint Katusovics orosz ellentengernagy belehalt sebeibe. Az hírök, hogy Togo tengernagy hajóhadával Sagnai irányba tart.

Tokió, aug. 15. Kamimura tengernagy jelenti, hogy hajchada a vipovostoki hajóhad három hajójával folytatott ötnapos kemény küzdelem után ma reggel Csuszimotól északra elsüllyesztette a *Rexak* nevű cirkálóhajót. A két másik hajó látszólag nagy mértékben megrongálódott és északi irányban menekült. A japánok vesztesége jelentéktelen.

Pétervár, aug. 15. A breszviai Vjedemostinok azt táviratozzák Liaojangból, hogy a japán déli hadsereg 3. és 6. hadosztálya tartalékával együtt elindult Port-Artur felé hol most a két utóljára elindult hadosztályt nem számítva, 400 ágyúval 60 mozsárral (terackkal). A japán császár elrendelte, hogy Port Artur 23-ig vegyék be. A japán hadosztályok állomány a csapatok közt pusztító betegségek következtében 12,000-ról 9000 főre apadt. Mandzsuriában nem maradt több 170,000 élőlél. Liaojang megszállására nehezen számíthatni Port-Artur bevételé előtt.

Tokió, aug. 15. 11-én délután a Genkarjnar nevű japán gőzös a koreai part mellett lévő Ingvei-szigetek magaságában nyugati irányba tartó orosz torpedónaszádrömböt látott meg, mely látszólag augusztus 10 én vált el az orosz hajóhadtól és ismét vissza akart térni Port-Arturba.

Peking, aug. 15. A japánok veszteségei a tizediki tengeri ütközetben a következők voltak: A *Mikasza* páncéloshajón elesett 4 tiszt és 49 egyéb katona, súlyosan megsebesült 6 tiszt és 29 legénységhez tartozó, könnyen megsérült 4 tiszt és 49 katona főnyi legénység a *Jakumd* nevű cirkálóhajón elesett egy tiszt és 11 katona, 10 en pedig megsebesültek. A *Nisin* cirkálón elesett 7 tiszt és 9 katona, 2 tiszt és 15 legénységbeli megsérült. A *Kaszuga* nevű cirkálóhajón 10 en sebesültek meg. Az *Aszagiri* nevű torpedónaszádrömbön két ember elesett, egy másik torpedónaszádrömbön pedig egy ember esett el és 8 megsebesült.

pedig egy ember esett el és 8 megsebesült.

Csifu, aug. 15. Ma reggel a japán hadsereg döntő ütközetre határozta el magát. Reggeli négy óraker minden oldalról megkezdődött az általános támadás Portartur erőssége ellen.

Kurupatkin táborában.

Egy haditudósítónak alkalma volt a harcra Kuroi akinnal beszélgetést folytatni. Az érdekes esetről a következő levelet írta a *Berlini Lokal-Anzeiger*nek.

Meglehetősen nehézségek után végre sikerült ép akkor Teschisba érkezni a mikor Kurupatkin fényes kíséretével elhagyta a szalonkocsit, hogy Kalpingbe lovagoljon.

Tíz óraker — mondja a tábornok szeretőtlen élőt adjutáns gróf Bobrinski — mert ő Exelenciája mással van elfoglalva.

Igy elég időm maradt a vidéken egy kissé körülnézni.

A tudósító ezután részletesen leírja a vidéket, majd így folytatja érdekes levelét:

Kurupatkin tábornok igen kedves ember, de ezzel nincs nekem segítve, mert a háborút akarom látni és lapomat tudósítani. Magas állású urak mindig kedvesek. Nehézségek csak az irodában merülnek fel. Nemsokára karon fog egy rendőrtisztviselő, szigorú vallatás alá fog és kérdi, mi vagyok, s mit keresek itt.

Tudósító vagyok.

Miért nincs karszalagja? — folytatja a vallatást a rendőrtisztviselő.

Azt csak itt fogom kapni.

Itt azt nem kaphatja, hanem tessék Mukdenbe utazni, csak ott kapható.

Mukdente utazzak egy karszalagért. Csekély öt napi ut. És amikor odaér az ember, nem találja a vezérkari főnököt, aki a karszalagokat kiadja, mert természetesen más dolga van.

Ezalatt bőven volt alkalmam az orosz tisztekkel beszélni, akik igen barátságosak voltak és a háborúról sok érdekes részletet mondtak el.

Kurupatkinnak igen nehéz helyzete van, mert az oroszok igen türelmetlenkednek már — már mondja az egyik orosz főtiszt.

Oroszország nem akarta a háborút, de nem is térhetett ki előle — vélte egy másik.

A főkérdés az — jelentette ki egy hadsegéd, hogy ha a japánok tovább szorongatnak, úgy vagy megtámadjuk őket, vagy Heitschangba megyünk vissza.

Ha hátrálunk, akkor feladjuk Nitschwangot és a tengerrel való fontos összeköttetést.

Igen nehéz és felelősségteljes helyzete van a háborúban a hadvezérnek, a kinek egy elhibázott tette gyakran igen nagy és helyrehozhatatlan szerencsétlenséggel járhat.

Majd még egy pár apróbb kérdéssel ir levelében a tudósító és azzal végzi, hogy igen meg van elégedve jelenlegi helyzetével.

SZÍNHÁZ.

(—) Szerződötések. Zilahy Gyula 1905-re a debreceni színházhoz a következő művésznöket és színészeket szerződöttette: P. Lukács Juliska hősnőt a kolozsvári, Kiss Irén anya- és társalgási színésznőt a szegedi, Szabó Irma

naivát a debreceni, Szakács Bandi hősnőt és jellemszínészt, valamint felesége kumika színésznőt a kolozsvári, Horváth Kálmán baritonistát és Békefy Lajos tenoristát a nagyvárad, Huber Miksa karmestert a debreceni, Szalóky Dezső énekes komikurt a Városligeti szinkör tagját, Markovics Margit szendeszinésznőt a miskolci, Borcsay József sugót a budapesti Kis színházról.

(—) Szintársulatunk Máramarosszágon. Makó Lajos társulatáról a következőket írja a Máramaros *Jó* auspiciu, mok között indult meg az idei szezon. V lefolyt előadás után legalább általában az a vélemény alakult ki, hogy Makó igazgatónak jelenlegi társulata jóval erősebb a tavalyinál. Az új tagok máris megnyerték a közönség rokonszenvét, e régiók közül pedig nem egy-nél igen észrevehető haladást lehet konstatálni. Sursom corda színmű Gyulaffy gróf szerepében Palágyi Lajos igen kedvezően mutatkozott be. Szép színpadi alak feszelen magatartással és páthosra alkalmas hanggal. Szépén elmondott dikcióért igen sok tapsot kapott. Gyulaffy grófnőt Jeszenszkyne játszta tőle megszokott erős drámai kvalitással. E szerepében ideálisan szép játékkal Monzóros Margit aratott tapsokat. Szabó Irma még több báj és kedvességet hozott magával, mint amennyit utóljára láttunk nála. Minden jelenete egy-egy bájas idyll, mely megkapó közvetlenséggel hat szemre, földre egyaránt. Sebestyén Géza Seth rabbi szerepében tökéletes, jellemző erőt árult el. Patakynak a lelkesítő dikciói igen sikerültek. Jól alakított kisebb szerepében Nagy János és Csiky László. Csütörtökön a Vigszínház műsorából került színre egy pompás rancia bohózat, a Herbelin papa, Mont-rauxné szerepében Hahnel Aranka lépett fel először. Nyugodt, elegáns, otthonos volt, mint mindig, beszéde természetes, mozdulatai sikkesek, ő volt az esnek fénypontja. Szabó Irma egy bájos fiatal aszonykát, Sebestyén Géza egy megrögzött zenészt játszott. Iványi sikerült játékaért sok tapsot kapott, kezd a társulat jobb erői sorába tartozni. Arday Ida határozott nyeresége a társulatnak. Szalayt a névsor színésznök mondja, pedig határozottan nem az. Krémerné és Szilágyi kisebb szerepökben megfelelőek voltak.

TAVIRATOK.

Montenegró az orosz trónörökösért.

Cetinye, aug. 12. Neck orosz diplomáciai ügyvivők kezdeményezésére az orosz trónörökös születése alkalmából ünnepies Tedeum volt, melyen az összes notabilitások megjelentek. Este nagy ünnepies ováció volt az orosz követség előtt.

A vajda beszámolója.

Nagy Körös, aug. 17. Ma tartotta meg Eötvös Károly beszámoló beszédét. A vajda ékesen beszélt és igyekezett ki-magyarázni a Bánffy pártba való belépését. Erősen megtépzta a függetlenség pártot. Szemére vetvén azt, hogy leszerelt annak idején. Eötvöst Madarász József, Lengyel Zoltán és Olay Lajos kísérték ide. Mintegy kétezer ember hallgatta a vajda beszámolóját.

Ég az ecsedi láp.

Szatmár, aug. 15. Az Ecsedi láp ismét ég. Mindjobban tovább terjedő lángja veszedelemmel fenyegeti a közelében levő tanyákat. A tűz megfékezésén és tovaharapódása ellen erősen dolgozik a közeli falvak lakossága.

Meggyilkolt orvos.

Temesvár, aug. 15. A Temesvár szomszédságában lévő Sipet községben Lánkov dr. orvost tegnap reggel ágyában összevagdálva, holtan találták. A tettesteket nyomozzák.

Olcsó a marha hus.

Trencsén, aug. 15. A még egyre tartó szárazság következtében Trencsénmegyében a takarmányhiány máris érezhető. Szarvasmarhák, nagy a felhajtás a városokon úgy, hogy a szarvasmarha ára már eddig is 5—10 százalékkal csökkent. A marhahus árában azonban még nem állt be változás.

A trencsényi tüzkárosultakért.

Trencsén, aug. 15. Trencsénmegye közigazgatási bizottsága legutóbb tartott rendes havi gyűlésén Barosz Jusztin orsz. képviselő indítványára elhatározta, hogy mindazon tüzkárosultakat, a kiknek épületeik helyreállításához pénzkölesönre lesz szükségük, továbbá számbavételi mindazon vármegyei lakosokat, — kik akár kellő élelmicikkkel, — akár pedig takarmánnyal nem rendelkeznek, hogy azután a hatóság részéről támogatásban részesülhessenek. A segélyre szorultak száma előreláthatólag rendkívül nagy.

Elsüllyedt hajó.

Queestown, aug. 15. A Carron nevű angol gőzös összeütközött az Inverkip gőzössel. Ez alkalommal az utóbbi hajó olyan nagy léket kapott, hogy a víz a hajó gyomrába tódult és elsüllyedt. A legénység nagyrésze odaveszett. Csak két ember menekült meg közülünk.

Gabonatözsde.

Budapest, augusztus 15. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngye. Nyugodt irányzat mellett 16,000 métermázsra került forgalomba változatlan, közben néhány fillérrel olcsóbb áron. Egyébb gabonanemek változatlanok. Idő: szép.

Buza októberre	10.49—50
„ 1905 áprilisra	10.69—70
Rozs októberre	8.21—22.
„ 1905 áprilisra	8.46—48.
Zab októberre	7.19—21
„ 1905 áprilisra	7.45—47
Tergeri augusztusra	7.20—25.
„ szeptemberre	7.24—25.
„ 1905 májusra	7.26—27.
Répe augusztusra	11.15—25

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa. utóda cégnél,
Debrecen, Kistemplombazár.

Az iskola idény kezdetével ajánlják kitűnő minőségű fiú és leány felsőruházatukat

harisnya, kötények, matracok, paplanok stb. stb nagy raktárát.

Intézetbeli növendékeknek előírás szerint.

Határozott árak!

Postakert 21. számú nyaraló előnyös feltételek mellett eladó, értekezhetni Kovács Gyula vasüzetében.

Kertek kiültetési ideje megérkezvén meghívom tisztelt virág kedvelő közönséget hogy kertészeti tevékenységem megtekinteni kegyeskedjenek ahol minden kigondolható növények szép erőteljesek és nagy mennyiségben legnagyobb választékban olcsó áron kaphatók!

vásárolt növények haza szállítanak esetleg ki is ültetnek. Tömeges látogatásért esedezve vagyok teljes tisztelettel

Paozelt János.

Telepem: Margit fürdővel szemben, Ferenc József ut 6 szám alatt van Debrecenben.

A legjobb arc-
szépitő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan.

Epe-szappan.

Serail-crème. nappali használatra.

Kitűnő toilt szappanok a kenőcs használatához

Seal-puder. Kiváló finom arczpor három színben, fehér, rózsaszín és krém.

1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothsnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerészek uraknál, valamint Josa és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszerésztárába

Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerésztárban.

Legrégibb és legnagyobb butor-
raktár DEBRECENBEN.

BUTOROK.

a legnagyobb választékban, jutányos áron, izléses és legszolidabb kivitelben csakis

Killer Ede

butorgyáros, cs. és kir. udvari szállítóknál

DEBRECEN,

főpiac, a főbúzdével szemben kaphatók, hol úgy a legszerűnyebb mint a legdiszesebb menyasszonyi kelengyék, szobaberedezések és díszítések kifogástalanul eszközöltetnek.

Szabadalmazott.

Diadal.

Hűtőházak hűtőgéppel vagy amerikai rendszerű jégűtéssel. Ez

Jéggyártógépek kisebb arányokban a szén-sav rendszer alapján

Jégszekrények bármely célra és bármely méretben.

Szikvizgyártógépek szifonok és az összes e szakmába vágó cikkek.

Staniol-kupakok, pincefelszerelési cikkek, elsőrendű minőségben és igen megbízható kivitelben kaphatók:

dr. Wágner és társai

fémárnyárában Budapesten, Tinody utca 3.

Arjegyzékek, költségvetések, tervezők ingyen és bérmentve. — Előnyös fizetési feltételek. — Olcsó árak.

Egy tégely ára 1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely ára 70 fillér

KEIL-LAKK

legkitünőbb mázólo szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára
Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 45 kr.
Keil-féle arany fénymáz képkereteknek 20 kr.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

BORSOS KATA cégnél, **DEBRECEN.**

Dr. Egri ○ ○ ○

vizgyógyintézete

és sanatoriuma

Miskolczon. ○ ○

Kényelmes szobák. — Kitünő konyha. — Olcsó árak.

Állandó orvosi felügyelet. — Vezető főorvos: dr. Politzer J.

Telefon.

Kívánatra prospektus.

Telefon.

Az intézet bármily nagyfokú igényeknek megfelelően, a közönség számára egész éven át nyitva van. —

A legmodernebb vizgyógymód, villanyos fürdők, szénsavas- és ásványfürdők, forró légfürdők, belégzési gyógmód (Dr. Bulling) az összes villanyos gyógmódok, vibrációs massage, gyógy-gymnastika.

„MAYER“ gépgyár

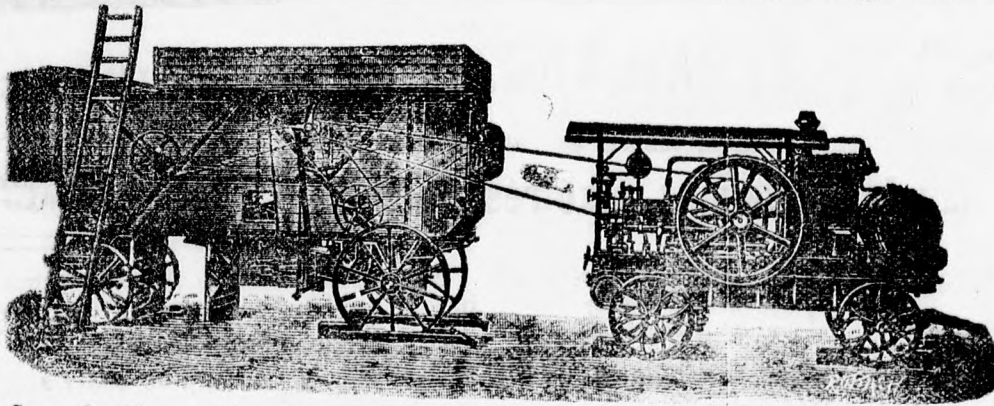
vas és fémöntőde részvénytársaság SZOMBATHELY.

Raktár: Budapest, V. Lipót-körút 15.

Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, ^{kitünő szerkezetű} Benzin- és szivó-gázmotorokat 1-50 lóerőig.

Benzin-motoros cséplőkészletek
Legolcsóbb üzem! Tűzveszély kizárva

Malomépítész: Új hengeres gépek, minden szakmába vágó gép gyártása. Teljes műalmi berendezések.

Különlegesség: Legújabb szerkezetű csavaros és szabad. kir. víznyomású bor-sajtók.

Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató és kaszál gépek Magyarország kir. kir. kir. képviselősege.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. * Kívántra ingyen és bérmentve, külön költségvetésb ingyen

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.

Virágüzlet áthelyzés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a **piac-utca 59. sz. a.** 10 év óta fennálló.

Virágkereskedésemet

építkezés miatt **augusztus hó 1-én** **piac-utca 69. szám alá**, a kereskedelmi és iparkamara házába, a „Frohner“-szálloda mellé helyezem át.

Amidőn az eddigi szives pártfogást megköszönöm, kérem b. támogatásukat új helyiségemben is. Teljes tisztelettel

Janatka Alajos

műkertész.

4887—1904. Tkv.

Arverési hirdelménykivonata

A debreceni kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy, Ujfalusi István és Erzsébet kiskorúak eseti gondnoka Dr. Dóczy Emil tiszti ügyész végrehajthatónak Ujfalusi János és neje végrehajtott szenvedő elleni 2503 kor. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a debreceni kir. törvényszék (a debreceni kir. járás. bíróság) területén levő, Debrecen városban fekvő, a debreceni 1068. sz. tkvben. A I. 1. sor 1110 havi ház és beltelekre az árverést 2092 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban erendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1904. évi szeptember hó 5-ik napján délutáni 3 órakor e kir. tszék, mint tkvi. hatóság helyiségében (tszki palota földszint 13. ajtó sz. a.) megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron ulól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át vagyis 209 kor. 20 fill. készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék képes étékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni

Kir. törvényszék, mint tkvi. hatóság.

Debrecen, 1904 évi május hó 17 napján.

Bolvári.

kir. tszéki bíró.